

Отже, ігрова діяльність викликає в учнів зацікавленість і допомагає їм краще запам'ятовувати новий матеріал. Діти не лише набувають знання, але й розвивають компетентності, які знадобляться в самостійному дорослому житті. Ігрові методи об'єднують учнів та розвивають їхні комунікативні навички, що допоможе їм з легкістю спілкуватися з оточенням. Застосування ігор на уроці це хороший спосіб зосередити увагу, зняти напруження та розважити учнів із користю для них.

Література:

1. Бережна Д.В. *Ігрові форми роботи як засіб формування ключових компетентностей учнів нової української школи* / Д. В. Бережна // *Мовний та навчальний простір у країнах світу: матеріали XI Всеукраїнської науково-практичної студентської конференції: збірник тез.* Київ, 2021. 15-18 с.
2. Саприкіна О. П., Гуріна А. А. *Ігрові форми роботи як засіб формування ключових компетентностей особистості на уроці іноземної мови в умовах Нової української школи. Інтелектуальна гра «Брейн-ринг»: метод. посібник* / О. П. Саприкіна, А. А. Гуріна Рівне, 2018. 8 с.
3. Чернишук Ю.І. *Використання ігрових технологій при вивченні іноземних мов як інструмент компетентнісно-орієнтовного навчання у ВНЗ* / Ю.І. Чернишук // *Інноваційна педагогіка.* 2022. Вип.44. Т. 2. С. 47-50.

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ФОРМУВАННІ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ У ЗВО

Лічнер А. В., Млинська І. К., Чернега Д. М.

гр. ГФм-23-2

*Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Наук. керівник – к. пед. н., кер. студ. гуртка медіаосвіти і медіаграмотності,
доцент Янишин О. К.*

Термін «перекладацька компетентність» є досить складним та комплексним. Перекладацька компетентність – це опанування системою базових знань, умінь та навичок, необхідних для того, щоб здійснити переклад. Для лінгвістів «Перекладацька компетентність – це особливе «перекладацьке» володіння двома мовами (як мінімум): рецептивне володіння вихідною мовою і репродуктивне володіння мовою перекладу, при якому мови проєктуються одна на одну» [6, с. 131].

Якщо змінити ракурс на професійно-педагогічний, то професійну перекладацьку компетентність слід розуміти як готовність та здатність письмово та усно передавати потрібну інформацію з однієї мови іншою, враховуючи відмінності між двома текстами, комунікативними ситуаціями та культурами [3, с. 171].

Доцільно визначити основні складові перекладацької компетентності. Ряд дослідників виділяють три види компетенцій у її складі: мовну, мовленнєву та лінгвокраїнознавчу. Однак більшість розрізняють чотири компетенції у складі професійної компетентності перекладача, а саме: мовну, комунікативну, текстотвірну, технічну. Окремо додають до неї ще й особисті характеристики професіонала [3, с. 171].

Якщо ж вважати на провідну роль соціокультурної та міжкультурної компетенції в перекладацькій діяльності, то кількість компонент зростає й охоплює такі складові: фахову, інтелектуальну, мовну, мовленнєву, семантичну, текстотвірну, інтерпретаційну та міжкультурну компетенції [6, с. 132].

Зважаючи на те, що робота перекладача не є простою, як може здатися з першого погляду, у сучасному світі існує можливість послуговуватись не тільки словниками, а й іншими ресурсами для пошуку потрібної інформації. В епоху інновацій з'являються

інтернет-джерела, перекладацькі сайти і програми, які допомагають у перекладі текстів. Тому інформаційно-комунікаційна складова перекладацької компетентності набуває дедалі більшої значущості. Сучасні комп'ютерні технології значно підвищують ефективність опанування іноземних мов та розширюють можливість ефективного вибудовування індивідуального професійного розвитку та комунікативні можливості майбутніх перекладачів. Серед них електронні підручники й посібники, комп'ютерні програми й тренажери, мультимедійні навчальні курси, автоматизовані словники (Lingvo, Контекст й ін.) та системи машинного перекладу (PROMT, Pragma, Google Translate тощо [2]).

Проте останнім часом особливу увагу привертають можливості штучного інтелекту. Штучний інтелект (далі – ШІ) – це інтелектуальна машина, яка здатна виконувати властиві розумним істотам завдання. Саме на цей інноваційний напрям в науці покладають великі сподівання в освітній сфері. [1, с. 15–16].

Огляд сучасних літературних джерел дав можливість ознайомитися з низкою ресурсів, які дозволять залучити ШІ до дистанційних форм навчання. Серед них: Duolingo, Aita by Knewton та CAT.

1) Duolingo є найяскравішим прикладом застосування ШІ в онлайн-освіті. В основі досліджень сучасних науковців лежать можливості використання чат-бота для опанування та викладання іноземних мов. Алгоритми машинного навчання адаптують складність навчальних матеріалів до рівня підготовки кожного користувача.

2) Aita by Knewton – це нова платформа від бренду вищої освіти Knewton. Адаптивним навчанням вона виявляє прогалини у знаннях учнів і студентів. А потім, за допомогою високоякісних навчальних матеріалів з власної бази даних, студенти мають можливість удосконалити знання [1, с. 20].

3) До штучного інтелекту в галузі перекладу вдаються інструменти автоматизованого перекладу. CAT (Computer Assisted Translation – CAT) один з ефективних засобів автоматизованого перекладу. До прикладу, розгляньмо Google Translate. Він перекладає фрагменти текстів миттєво і в зручний спосіб. Однак, машинний переклад часто буває дослівним і може містити грубі мовні помилки. Такий переклад потребує втручання людини, щоб покращити якість перекладу [4, с.51]. З погляду лінгвістів, CAT допомагають підвищити продуктивність, сприяють співпраці у професійному середовищі, удосконалюють цифрову компетентність [4, с. 53].

Завдяки своїм можливостям ШІ успішно застосовують у підготовці майбутніх перекладачів. Інструменти штучного інтелекту на основі машинного навчання використовують для різноманітних завдань. Наприклад, для моніторингу активності учнів і передбачення результатів їхньої поведінки [5, с. 51].

Інструменти ШІ чудово підходять для навчання перекладачів у ЗВО. Насамперед це автоматизований та машинний переклади за допомогою CAT-систем, таких як Trados, SmartCAT, MemoQ та інших. Також для професійної підготовки філолога і перекладача у ЗВО залучають ChatGPT. Фахівці стверджують, що коректно сформульований запит до ChatGPT допомагає студенту-перекладачу швидко і правильно редагувати тексти із вузькоспеціальною термінологією, які ШІ переклав іноземною мовою або з іноземної мови на рідну [7, с. 201].

Проте, для того, щоб уникнути виконання усієї роботи штучним інтелектом замість студентів, необхідно дотримуватись певних рекомендацій з використання ШІ у навчальному процесі та обов'язково дотримуватися етичних правил й академічної доброчесності щодо його застосування.

Вважаємо за доцільне використання автоматизованих систем перекладу, щоб поглиблювати навички перекладацького аналізу, виявляти та усувати помилки у машинно перекладених текстах. Проте важливо, щоб студенти самостійно редагували недоліки у готовому перекладі. ШІ, наприклад ChatGPT, можна використовувати для створення інтерактивних вправ та завдань, які дають студентам можливість вивчати специфіку перекладу.

Під час підготовки перекладачів у ЗВО штучний інтелект стане у пригоді для практики міжнародного перекладу, щоб студенти виконували переклад різними мовами. Доцільно використовувати мовні асистенти (ChatGPT), які надають корисні поради та пояснення студентам. Запропоновані рекомендації щодо застосування ШІ у формуванні перекладацької компетентності покращать навички студентів та підготують їх до вимог на сучасному ринку праці.

Література:

1. Буглай, Н. М., Візнюк, І. М., Киливник, В. В., Куцак, Л. В., Поліщук, А. С. Використання штучного інтелекту в освіті. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців, 2021. Вип. 59. С. 14–21.

2. Григошкіна, Я. В., Яненко, І. В., Янишин, О. К. Сучасні технології викладання іноземних мов: аналіз технологій для забезпечення ефективної індивідуальної освіти. Академічні візії, 2023. Випуск 21. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8143262>. (дата звернення: 09.10.2023)

3. Кузенко, Г. М. Перекладацька компетентність у професійній діяльності. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія, 2016. Т.2. №25. С.169–172.

4. Кулик, О. Професійна підготовка майбутніх перекладачів в епоху штучного інтелекту. “Scientia et Societas” Vol. 3. 2023. С. 48–56.

5. Мар’єнко М. Штучний інтелект та відкрита наука в освіті. Фізико-математична освіта. 2023. Т. 38. №1. С. 48–53.

6. Монашенко А. М. Перекладацька компетентність та її складові. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Педагогіка, психологія, філософія, 2015. №220. С. 130–135.

7. Остапович, Н. В., Остапович, О. Я. ChatGPT у підготовці філологів і перекладачів. Виклики і перспективи. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологія», 2023. Вип. 17(55). С. 200–205.

ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF THE ENGLISH LANGUAGE DISTANCE LEARNING DURING THE WAR

Mykhalchenko K. I.

FL-22

*Mykhailo Tuhan-Baranovskyi Donetsk National University of Economics and Trade
Scientific advisor – assistant Herasymenko O. Yu.*

Due to the war in Ukraine, many schoolchildren and students were forced to switch to distance learning. While many were able to adapt to this format of learning after experiencing the period of coronavirus, effective learning of foreign languages requires certain conditions, such as modern material and technical base, communication technologies, and digital literacy of both teachers and students.

The publication of the Department of Education and Science of the executive body of the Kyiv City Council (Kyiv City State Administration) provides useful information for distance learning and ways to develop it, as well as methodological recommendations for the